

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivanou Parvoničovou ve věci

žalobkyně:

JUDr. V. S., IČO , sídlem ,
, insolvenční správce dlužníka Ing. K.
Ch., nar. , IČO , bytem

proti

žalovanému:

M. H., bytem
zastoupený Mgr. Markem Dejmkem, advokátem, sídlem Perlová 7,
301 00 Plzeň,

o návrhu podle § 178 odst. 1 a § 179 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), dále jen „IZ“, jako incidenčním sporu v insolvenčním řízení dlužníka Ing. K. Ch., nar. , IČO , bytem , vedeném Krajským soudem v Plzni pod sp. zn. KSPL 56 INS 21934/2011,

takto:

- I. Žalovaný je povinen zaplatit do majetkové podstaty dlužníka částku 728.008,- Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit ve prospěch zajištěných věřitelů, kteří přihlásili pohledávku se zajištěním k stejnému majetku (dle soupisu majetkové podstaty pod položkou n1), částku 728.008,- Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.
- IV. Žalovaný je povinen zaplatit České republice, na účet Krajského soudu v Plzni, číslo účtu 3703-4321311/0710, VS 4300496817, soudní poplatek za toto řízení ve výši 5.000,- Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Šeflová, DiS.

Odůvodnění:

1. Žalobou ze dne 23. 11. 2017 se žalobkyně domáhala postupu podle § 178 a § 179 IZ, když žalovaný přihlásil dne 6. 4. 2012 do insolvenčního řízení svou pohledávkou č. 20 (jistinu z titulu směnky vlastní vystavené dlužníkem v hodnotě 7.420.000 Kč a příslušenství k této pohledávce ve výši 7.140.160 Kč jako směnečný úrok a náklady řízení), jako pohledávku zajištěnou v celé její výši na základě soudcovského zástavního práva. Celková výše přihlášené pohledávky činila částku 14.560.160 Kč. O pravost této pohledávky byl veden spor v incidenčním řízení č. j. 156 ICm 2122/2013 a zdejší soud vydal rozsudek, že daná pohledávka nebyla v insolvenčním řízení přihlášena po právu. Žalovaný vykonával funkci člena věřitelského výboru, ačkoli v daném řízení neměl přihlášenou platnou pohledávku. Z podání ze dne 4. 3. 2012 přitom vyplývá, že sám žalovaný požadoval, aby byl jmenován zástupcem věřitelů. Usnesením č. j. KSPL 56 INS 21934/2011-A-106 byl věřitel č. 18 M■■■■■ H■■■■■ jmenován členem prozatímního věřitelského výboru. Tuto funkci vykonával až do rozhodnutí o určení, že jeho pohledávka nebyla do insolvenčního řízení přihlášena po právu a to co do pravosti, resp. označoval se za člena věřitelského výboru i poté, až do vydání usnesení insolvenčním soudem ze dne 8. 12. 2017, č. j. KSPL 56 INS 21934/2011-B-79, kterým zamítl návrh žalovaného, aby insolvenční soud rozhodl, že M■■■■■ H■■■■■ má zjištěnou pohledávku, kterou přihlásil do insolvenčního řízení dlužníka Ing. K■■■■■ Ch■■■■■ jako pohledávku č. 20 ve výši 14,381.849,80 Kč a opětovně jmenoval M■■■■■ H■■■■■ členem prozatímního věřitelského výboru. Zároveň tímto usnesením v zájmu právní jistoty insolvenční soud vyslovil, resp. deklaroval stav, který již v minulosti nastal, že M■■■■■ H■■■■■ není účastníkem insolvenčního řízení. Dle žalobkyně nelze uvažovat o naplnění podmínky § 180 IZ. Žalovaný pohledávku do insolvenčního řízení přihlásil jako pohledávku zajištěnou, a to pouze na základě návrhu na zřízení soudcovského zástavního práva i přesto, že si byl vědom toho, že jeho návrhu na zřízení soudcovského zástavního práva v době uplatnění pohledávky zatím nebylo vyhověno. Žalovaný dále vystupoval v pozici žalobce v incidenčním sporu, kdy popíral pohledávku věřitele společnosti FINCOM TRADE LTD, a tato žaloba byla následně odmítnuta. Vzhledem k tomu, že žalovaný přihlášením pohledávky, která nebyla zjištěna a kterou v insolvenčním řízení nevzal zpět, naplnil ustanovení § 178 a § 179 IZ, když činil úkony směřující k ovlivnění insolvenčního řízení z pozice člena věřitelského výboru, v insolvenčním řízení vystupoval jako zajištěný věřitel a konečně projevoval snahu insolvenční řízení prodloužit, čímž dle žalobkyně sledoval zvýhodnění dlužníka. Navrhla tedy, aby soud vydal rozhodnutí, kterým uloží dle § 178 IZ žalovanému, aby ve prospěch majetkové podstaty zaplatil částku, kterou určí se zřetelem ke všem okolnostem insolvenčního řízení, nejvýše však částku 14 560 160 Kč a dále dle § 179 IZ uloží žalovanému, aby ve prospěch zajištěných věřitelů, kteří přihlásili zajištěnou pohledávku se zajištěním k majetku, vedeném v soupisu majetkové podstaty pod položkou n1, zaplatil částku, kterou určí se zřetelem ke všem okolnostem uplatnění a přezkoumání práva na uspokojení ze zajištění, nejvýše však částku 14.560.160 Kč.
2. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby, když je přesvědčen, že tvrzení žalobkyně nejsou pravdivá, žalovaný v insolvenčním řízení nezpůsobil nikomu žádnou škodu a jeho pohledávka je po právu přihlášena do insolvenčního řízení. Právním důvodem pohledávky byla směnka, jejíž jistina dosahovala částky 7.420.000,-Kč, pohledávka přihlášená do insolvenčního řízení vycházela z rozsudku Krajského soudu v Plzni. Otázka případného zajištění jiného závazku směnečnou pohledávkou žalovaného je zcela bezpředmětná. Pohledávka zůstala i po rozhodnutí zdejšího soudu o směnečném nároku žalovaného nedotčena. Byla způsobilá být předmětem zajištění, jakož i dalších právních vztahů (např. cese). Pokud byl žalovaný jmenován členem prozatímního věřitelského a vykonával aktivně své členství, stalo se tak z rozhodnutí insolvenčního soudu. Žalovaný podal jednu žalobu na popření pohledávky jiného věřitele. Popěrný úkon směřoval proti věřiteli, který opíral svoje pohledávky o směnky,

kteřé však v předmětné době měli být uloženy u rozhodce. Jednalo se tedy o sporné pohledávky; toto řízení skončilo odmítnutím žaloby. V daném případě pak nedošlo k žádné škodě, ani uplatnění práv v rozporu se zákonem či zájmy věřitelů. Žalovaný do 7. 4. 2014 (do doby, kdy byl věřitelem s přihlášenou pohledávkou) neučinil žádných kroků, kterými by postupoval v rozporu se zákonem nebo zájmy věřitelů. Žalovaný nevykonával v rozhodné době žádná práva spojená s jeho pohledávkou. Žádný z úkonů žalovaného nezpůsobil škodu nikomu s věřitelů ani třetích osob.

3. Mezi účastníky je nesporné, že rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 10. 2013, č.j. 156 ICm 2122/2013 – 15, (KSPL 56 INS 21934/2011) bylo k žalobě žalobce FINCOM TRADE LTD., De Castro Street 24, Road Town, Tortola určeno, že pohledávka přihlášená žalovaným M██████ H██████ (věřitel pohledávky P-20) do insolvenčního řízení, vedeného u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. KSPL 56 INS 21934/2011, nebyla přihlášena po právu a to co do pravosti, výše i pořadí; usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 3. 2014, č. j. 156 ICm 2122/2013, 104 VSPH 42/2014 – 30, (KSPL 56 INS 21934/2011) bylo odvolání žalovaného odmítnuto a rozhodnutí nabylo právní moci 7. 4. 2014. Rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 15. 11. 2013, č. j. 156 ICm 2068/2013 - 40, (KSPL 56 INS 21934/2011), bylo k žalobě insolvenční správkyně JUDr. V██████ S██████, sídlem ██████████, určeno, že pořadí pohledávky žalovaného M██████ H██████ ve výši 14.560.160 Kč přihlášené pod pořadovým číslem 20) do insolvenčního řízení dlužníka Ing. K██████ Ch██████ vedeného Krajským soudem v Plzni, sp. zn. KSPL 56 INS 21934/2011, je popřeno po právu. Rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 11. 2013, č. j. 156 ICm 3018/2013 - 34, (KSPL 56 INS 21934/2011), k žalobě žalobce: Feronia, a.s., IČO 26440181, Havlíčkova 1043/11, Praha 1, bylo určeno, že skutečná výše pohledávky žalovaného M██████ H██████ přihlášené do insolvenčního řízení dlužníka Ing. K██████ Ch██████ vedeného Krajským soudem v Plzni, sp. zn. KSPL 56 INS 21934/2011, činí 14.381.849,80 Kč a určeno, že popření pořadí pohledávky žalovaného v přihlášené výši 14.560.160 Kč bylo učiněno po právu.
4. Předmětem tohoto řízení je tedy zjištění, zda jednání žalovaného v průběhu insolvenčního řízení, tedy do 7. 4. 2014, bylo výkonem práva a zda žalovaný tato práva vykonával či nikoli. Při určení výše, kterou by měl žalovaný zaplatit do majetkové podstaty, resp. zajištěným věřitelům, je třeba zohlednit všechny okolnosti přihlášení, přezkoumání pohledávky, dobrou víru a vliv výkonu jeho práv spojených s pohledávkou.
5. Je tedy nesporné, že u insolvenčního soudu probíhala tři řízení ohledně přihlášky pohledávky P – 20 věřitele č. 18 M██████ H██████. Výsledek každého z těchto sporů (zde sp. zn. 156 ICm 2122/2013, 156 ICm 3018/2013 i 156 ICm 2068/2013) by byl v běžném nalézacím řízení ve smyslu § 159a odst. 1 o. s. ř. pro účastníky řízení závazný, nicméně insolvenční zákon má v § 164 vlastní úpravu, dle které pravomocný rozsudek vydaný v incidenčním sporu je závazný pro všechny procesní subjekty, jejichž výčet je obsažen v § 9 IZ, tedy mimo jiné i vůči dlužníku a věřitelům, kteří uplatňují svá práva vůči dlužníku.
6. Pro potřeby insolvenčního řízení z toho logicky plyne, že pokud v jednom incidenčním sporu uspěje věřitel, jehož pohledávka byla popřena, nebrání to jiným popírajícím subjektům, kteří účastníky takového řízení nebyli, aby v incidenčním sporu (jiném) své popření obhájili, neboť procesní neúspěch některého z popírajících nijak nedopadá do poměrů ostatních popírajících, kteří nebyli účastníky incidenčního řízení ve svém výsledku pro dlužníka příznivého. Oproti tomu pokud ale je procesně neúspěšný věřitel, jehož pohledávka byla popřena, byť jen v jediném z incidenčních sporů, které se o jeho pohledávce vedou, znamená to, že tento věřitel je výsledkem incidenčního sporu vázán (byl jeho účastníkem) a že takováto úspěšně popřená pohledávka nebude v insolvenčním řízení uhrazena.

7. Jinak řečeno, vyplývá-li z pravomocného rozhodnutí v incidenčním sporu, že věřitel nemá pohledávku uspokojitelnou v insolvenčním řízení, pak takovéto rozhodnutí tvoří překážku řízení a nemůže být o ní rozhodováno znovu (§ 160 odst. 5 IZ). Je tomu tak proto, že incidenční spor je sporem vedeným jen pro potřeby insolvenčního řízení a pokud již o otázce, k jejímuž vyřešení má takový spor sloužit, bylo takto ve vztahu k příslušnému věřiteli pravomocně rozhodnuto, nelze o ní rozhodovat znovu. Případné nové rozhodnutí by totiž do poměrů vlastního insolvenčního řízení relevantně zasáhnout nemohlo, tedy nemohlo by prolomit zábranu, již tvoří ve vztahu k onomu věřiteli právě ono nepříznivé rozhodnutí, jež překáží tomu, aby jeho pohledávka mohla být uspokojena.
8. Jak již bylo shora uvedeno rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 10. 2013, č. j. 156 ICm 2122/2013 - 15, (KSPL 56 INS 21934/2011) bylo k žalobě žalobce FINCOM TRADE LTD., De Castro Street 24, Road Town, Tortola určeno, že pohledávka přihlášená žalovaným M██████ H██████ (věřitel pohledávky P-20) do insolvenčního řízení, vedeného u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. KSPL 56 INS 21934/2011, nebyla přihlášená po právu a to co do pravosti, výše i pořadí. Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 3. 2014, č. j. 156 ICm 2122/2013, 104 VSPH 42/2014 – 30, (KSPL 56 INS 21934/2011) bylo odvolání žalovaného odmítnuto a rozhodnutí nabylo právní moci 7. 4. 2014. Tímto rozhodnutím byla definitivně popřena pravost pohledávky (resp. popřena i výše a právo na uspokojení pohledávky ze zajištění); právní mocí tohoto rozhodnutí účast věřitele M██████ H██████ v insolvenčním řízení skončila, aniž by zákon předpokládal jiné rozhodnutí soudu o této otázce (viz též usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 4. 2011, sp. zn. MSPH 96 INS 2351/2008, 3 VSPH 934/2010-P15). Na této skutečnosti nic nezmění ani další rozhodnutí, vydaná v incidenčních sporech ohledně popření přihlášky pohledávky žalovaného, a to insolvenčním správcem či věřitelem Feron, a.s.
9. Jak konstatoval Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 22. 2. 2018, č. j. KSUL 45 INS 893/2010, 45 ICm 4110/2013, 29 ICdo 30/2016 – 113, pro posouzení otázky porušení povinnosti žalovaného přihlásit pohledávku ve skutečné výši je rozhodné ustanovení § 178 a § 179 IZ ve znění účinném do 31. prosince 2013, tj. ve znění zákona č. 399/2012 Sb.
10. Podle § 178 IZ ve znění účinném do 31. prosince 2013, bude-li po přezkoumání postupem podle tohoto zákona přihlášená pohledávka zjištěna tak, že skutečná výše přihlášené pohledávky činí méně než 50 % přihlášené částky, k přihlášené pohledávce se nepřihlíží ani v rozsahu, ve kterém byla zjištěna. Věřiteli, který takovou pohledávku přihlásil, může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce uložit, aby ve prospěch majetkové podstaty zaplatil částku, kterou určí se zřetelem ke všem okolnostem přihlášení a přezkoumání pohledávky, nejvýše však částku, o kterou přihlášená pohledávka převýšila rozsah, ve kterém byla zjištěna; jde o incidenční spor.

Podle 179 IZ ve znění účinném do 31. prosince 2013 bude-li po přezkoumání postupem podle tohoto zákona přihlášená pohledávka zjištěna tak, že věřitel má právo na právo na uspokojení ze zajištění přihlášené pohledávky v rozsahu menším než 50 % hodnoty zajištění uvedené v přihlášce nebo že má právo na uspokojení ze zajištění v pořadí horším, než uvedl v přihlášce pohledávky, k jeho právu na uspokojení této pohledávky ze zajištění se v insolvenčním řízení nepřihlíží; ustanovení § 299 odst. 2 tím není dotčeno. Věřiteli, který takovou pohledávku přihlásil, může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce uložit, aby ve prospěch zajištěných věřitelů, kteří přihlásili pohledávku se zajištěním ke stejnému majetku, zaplatil částku, kterou určí se zřetelem ke všem okolnostem uplatnění a přezkoumání práva na uspokojení ze zajištění, nejvýše však částku, o kterou hodnota zajištění uvedená v přihlášce převýšila hodnotu zjištěného zajištění; jde o incidenční spor.

11. Pro posouzení otázky možných sankcí za porušení tohoto pravidla je však - za situace, kdy bylo aplikované ustanovení novelizováno v průběhu řízení v projednávané věci dříve, než napadené rozhodnutí nabylo právní moci - rozhodná úprava § 178 a 179 IZ účinná od 1. ledna 2014, tj. ve znění zákona č. 294/2013 Sb.

12. Podle § 178 IZ ve znění účinném od 1. ledna 2014, bude-li po přezkoumání postupem podle tohoto zákona přihlášená pohledávka zjištěna tak, že skutečná výše přihlášené pohledávky činí méně než 50 % přihlášené částky, k přihlášené pohledávce se nepřihlíží ani v rozsahu, ve kterém byla zjištěna; to neplatí, záviselo-li rozhodnutí insolvenčního soudu o výši přihlášené pohledávky na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu. Věřiteli, který takovou pohledávku přihlásil, může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce uložit, aby ve prospěch majetkové podstaty zaplatil částku, kterou určí se zřetelem ke všem okolnostem přihlášení a přezkoumání pohledávky, nejvýše však částku, o kterou přihlášená pohledávka převýšila rozsah, ve kterém byla zjištěna; jde o incidenční spor (odstavec 1). Pro účely posouzení, zda jsou splněny podmínky uvedené v odstavci 1, se nepovažuje za přihlášenou ta část pohledávky, kterou vzal věřitel účinně zpět předtím, než nastal účinek, na základě kterého se podle tohoto zákona nepřihlíží k popřené části pohledávky (odstavec 2).

Podle § 179 IZ ve znění účinném od 1. ledna 2014, bude-li po přezkoumání postupem podle tohoto zákona přihlášená zajištěná pohledávka zjištěna tak, že věřitel má právo na uspokojení této pohledávky v rozsahu menším než 50 % její výše nebo že má právo na uspokojení ze zajištění v pořadí horším, než uvedl v přihlášce pohledávky, k jeho právu na uspokojení této pohledávky ze zajištění se v insolvenčním řízení nepřihlíží; to neplatí, záviselo-li rozhodnutí insolvenčního soudu o výši zajištěné přihlášené pohledávky na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu. Ustanovení § 167 odst. 4 tím není dotčeno. Věřiteli, který takovou pohledávku přihlásil, může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce uložit, aby ve prospěch zajištěných věřitelů, kteří přihlásili pohledávku se zajištěním ke stejnému majetku, zaplatil částku, kterou určí se zřetelem ke všem okolnostem uplatnění a přezkoumání práva na uspokojení ze zajištění, nejvýše však částku, o kterou hodnota zajištění uvedená v přihlášce převýšila hodnotu zjištěného zajištění; jde o incidenční spor (odst. 1). Pro účely posouzení, zda jsou splněny podmínky uvedené v odstavci 1, se nepovažuje za uplatněnou v přihlášce ta část práva na uspokojení ze zajištění, kterou vzal věřitel účinně zpět předtím, než nastal účinek, na základě kterého se podle tohoto zákona nepřihlíží k popřené části práva na uspokojení ze zajištění (odst. 2).

13. Podle § 180 IZ (jehož znění nedoznalo od počátku účinnosti insolvenčního zákona žádných změn) povinnost zaplatit částku podle § 178 nebo 179 nelze uložit věřiteli, který práva spojená s nezjištěnou pohledávkou v průběhu řízení nevykonával.

14. Jak plyne z důvodové zprávy k insolvenčnímu zákonu, účelem úpravy zakotvené v § 178 potažmo § 179 IZ je předejít (na základě zkušeností s podobnými postupy v konkursním řízení podle stávajícího zákona) účelovým manipulacím s přihláškami za účelem posílení vlivu věřitelů na schůzi věřitelů a ve věřitelských orgánech. Ustanovení § 180 pak v této souvislosti nově upravuje možnost věřitele vzdát se do doby zjištění přihlášené pohledávky výkonu práv v insolvenčním řízení s ní spojených a tím předejít možným sankcím plynoucím ze zákona neodpovídajícího (a k tíži tohoto věřitele jdoucího) uplatnění pohledávky v insolvenčním řízení.

15. Ustanovení § 178 IZ upravuje sankční postih dvojího druhu.

První sankce (podle věty první tohoto ustanovení) spočívá v tom, že činí-li zjištěná (skutečná) výše přihlášené pohledávky méně než 50 % přihlášené částky, k přihlášené pohledávce

se nepřihlíží ani v rozsahu, ve kterém byla zjištěna (věřitel se nebude moci podílet v insolvenčním řízení na poměrném uspokojení přihlášené pohledávky ani v její zjištěné výši).

Druhá sankce (podle věty druhé) pak tkví v tom, že věřitel, který takovou pohledávku přihlásil, bude povinen (na základě rozhodnutí insolvenčního soudu) odvést ve prospěch majetkové podstaty nejvýše částku, o kterou přihlášená pohledávka převýšila její skutečný (zjištěný) rozsah. Této (druhé) sankci se věřitel může vyhnout tím, že v intencích § 180 IZ nebude (do konečného zjištění výše pohledávky) v insolvenčním řízení vykonávat práva spojená s (dosud) nezjištěnou pohledávkou; první sankci pak tím, že racionálně přistoupí k uplatnění svých nároků v insolvenčním řízení (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. září 2013, sen. zn. 29 NSČR 53/2011, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 11, ročníku 2014, pod číslem 135, jehož závěry Nejvyšší soud zformuloval na základě výsledků řízení vedeného před Ústavním soudem pod sp. zn. Pl. ÚS 36/09, popsaných v citovaném rozhodnutí).

16. Obdobně je upraven sankční postih i podle § 179 IZ ohledně zajištěných pohledávek.
17. Z důvodové zprávy se podává, že účelem § 178 IZ je zamezit nepřipustnému ovlivňování insolvenčního řízení a manipulacím s ním věřiteli, jež do něj přihlásili účelově nadhodnocené pohledávky. Úmyslem zákonodárce zjevně nebylo sankčně postihovat věřitele, kteří do insolvenčního řízení přihlásili své sporné pohledávky v dobré víře, bez záměru zneužívat jejich výše. Prostřednictvím § 180 IZ jim proto dal možnost vyloučit uložení sankce zaplatit částku podle § 178 věty druhé a § 179 věty druhé IZ do majetkové podstaty tím, že se výkonu práv spojených s nezjištěnou pohledávkou v insolvenčním řízení vzdají.
18. Jak dále konstatoval Nejvyšší soud ve shora citovaném rozhodnutí č. j. 29 ICdo 30/2016 – 113, výkonem práv spojených s nezjištěnou pohledávkou nemůže být ve smyslu § 180 IZ podání věřitelského insolvenčního návrhu ani podání přihlášky pohledávky včetně dispozice s ní. Podáním insolvenčního návrhu, resp. přihlášením pohledávky, se teprve konstituuje postavení dané osoby coby insolvenčního věřitele (kdyby věřitelé s přihlášenými nezjištěnými pohledávkami vykonávali práva s nimi spojená ve smyslu citovaného ustanovení už jejich samotným přihlášením, § 180 IZ by nemohl být nikdy aplikován).
19. Výkonem práv spojených s nezjištěnou pohledávkou ve smyslu § 180 IZ nejsou ani dispozice s přihláškou pohledávky, neboť:
- a) výši přihlášené pohledávky může věřitel měnit jen do skončení přezkumného jednání, dokud pohledávka není zjištěna (viz § 192 odst. 4 IZ),
 - b) jde-li o zpětvzetí přihlášky pohledávky (jež je možné učinit kdykoli v průběhu insolvenčního řízení - viz § 184 IZ), ustanovení § 182 IZ výslovně předpokládá, že došlo-li k němu, sankci podle § 178 věty druhé IZ je věřiteli možné uložit jen v případě, že v insolvenčním řízení učinil úkon, který zhoršil nebo mohl zhoršit postavení jiného věřitele, nebo vyjde-li v průběhu insolvenčního řízení najevo, že tento věřitel nepřihlásil pohledávku v dobré víře (k tomu srov. závěry usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. ledna 2010, sen. zn. 1 VSPH 771/2009, uveřejněného pod číslem 136/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. července 2014, sen. zn. 29 NSČR 82/2012, uveřejněného v časopise Soudní judikatura číslo 1, ročníku 2015, pod číslem 10).
20. Ani podání žaloby o určení pravosti, pořadí či výše přihlášené popřené pohledávky nelze samo o sobě chápat jako výkon práv spojených s nezjištěnou pohledávkou; jde o zákonem stanovený prostředek zjištění skutečné výše a pořadí popřené pohledávky, jenž je jedinou možností obrany věřitele proti účinkům popření jeho pohledávky (§ 198 odst. 1 věta třetí IZ).
21. Výkonem práv spojených s pohledávkou ve smyslu § 180 IZ naopak zásadně bude jakékoli jednání, jež ovlivňuje insolvenční řízení právě proto, že jde o jednání z titulu přihlášeného

věřitele (účastníka insolvenčního řízení). Výkonem práv spojených s pohledávkou tak může být např. popírání pohledávek jiných věřitelů věřitelem s nadhodnocenou pohledávkou (k níž se po zjištění její skutečné výše nebude přihlížet). Bude jím zpravidla i výkon práv takového věřitele ve věřitelských orgánech a výkon práv, jež mohou vést k posílení jeho vlivu ve věřitelských orgánech. Mezi tato jednání patří zejména (aktivní) hlasování věřitele na schůzi věřitelů nebo (pasivní) účast věřitele na této schůzi, která se promítla do hlasování věřitelů, anebo činnost věřitele ve věřitelském výboru či jako zástupce věřitelů.

22. Skutečnost, zda věřitel pohledávku přihlásil, případně s ní spojené právo vykonával v dobré víře, a jak závažné dopady na insolvenční řízení takový výkon práva měl, je pro posouzení, zda šlo o výkon práva spojený s touto nezjištěnou pohledávkou ve smyslu § 180 IZ, nerozhodná. Tyto skutečnosti soud vezme v úvahu až při určování výše částky, jež věřiteli uloží zaplatit do majetkové podstaty dlužníka, resp. jimi může ve výjimečných případech odůvodnit neuložení povinnosti podle § 178 a § 179 věty druhé IZ.
23. Promítnuto do poměrů projednávané věci nelze než uzavřít, že žalovaný vykonával věřitelská práva spojená se svou přihlášenou nezjištěnou pohledávkou. Žalovaný, byť se nezúčastnil přezkumného jednání ani schůze věřitelů, popřel dne 20. 2. 2013 pohledávku přihlášeného věřitele FINCOM TRADE LTD, IČO 1380699 a popěrný úkon vyústil v žalobu, projednávanou zdejším soudem pod sp. zn. 156 ICm 2126/2013. Žaloba byla následně dne 2. 7. 2013 odmítnuta a rozhodnutí nabylo právní moci dne 24. 7. 2013. Za výkon práv vylučující možnost aplikace § 180 IZ je však nutné považovat i přípis ze dne 4. 3. 2012, v němž spolu s přihláškou pohledávky uvádí, že po nahlédnutí do insolvenční dokumentace a LV úpadce by měl žalovaný být jmenován zástupcem věřitelů. Podáním ze dne 31. 5. 2013 (dokument A- 102), se žalovaný snažil bezprostředně před nařízeným přezkumným jednáním, odložit přezkumné řízení, když se nemůže z neodkladných pracovních důvodů zúčastnit jednání a nemůže za sebe poslat kvalifikovaného zástupce. Činil tento úkon jako největší věřitel (žádosti nebylo vyhověno).
24. V řízení vyšlo najevo, že pohledávka žalovaného byla dominantní, uplatnil svůj nárok v celkové výši 14.560.160 Kč jako zajištěný (celková výše uplatněných zajištěných nároků činila 34.479.993,86 Kč), sám sebe označoval za největšího věřitele. Důvod vzniku pohledávky pak uvedl: směnka vlastní vystavená v Praze 17. 1. 1997 znějící na částku 7.420.000 Kč, splatná na viděnou téhož dne. Směnka vystavena dlužníkem. Věřiteli svědčí řádný rubopis. Zajištění k nemovitosti zapsané na LV č. ■■■ k. ú. Cheb, a to st. p. č. ■■ a st. p. č. ■■, budova č.p. ■■ na st. p. č. ■■ a budova č. p. ■■ na st. p. č. ■■ vše v obci ■■■, dovodil z usnesení Okresního soudu v Chebu, č. j. 10 Nc 3544/2005 – 108, Ex 7546/2005 a návrhu na soudcovské zástavní právo. Žalovanému muselo být zřejmé, že není zajištěným věřitelem, byl pouze podán návrh na zřízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva. V tomto řízení navíc vyplynulo, že dlužník neměl v držení v době podání přihlášky pohledávky ani předmětnou směnku, z přípisu M■■■■ M■■■■ z 18. 5. 2018 se podává, že originál směnky má od roku 2009 právě M■■■■ M■■■■ z důvodu poskytnutí finančních prostředků na odkoupení pohledávky, ke které se váže předmětná směnka a je spoluvlastníkem pohledávky.
25. Řízení o incidenční žalobě podle § 178 a § 179 IZ je řízením, v němž z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky (§ 153 odst. 2 o. s. ř.). Jelikož se způsob vypořádání vztahu týká jen žalovaného, nemůže soud překročit výši plnění požadovanou po žalovaném, může však žalobci přisoudit méně, aniž by o zbytku uplatněného nároku rozhodoval zamítavým výrokem (srov. v literatuře Drápal, L., Bureš, J. a kol.: Občanský soudní řád I. § 1 až 200za. Komentář. 1. vydání. Praha, C. H. Beck, 2009, § 153, s. 1034, část III.).

26. Soud posoudil žalobu v I. a II. výroku rozsudku jako důvodnou, ale nedomnívá se, že by věřitel měl do majetkové podstaty a ve prospěch zajištěných věřitelů zaplatit celou výši své popřené zajištěné pohledávky (2 x 14.546.160 Kč), ale jen symbolickou procentuální částku ve výši 5 % z hodnoty přihlášených pohledávek do majetkové podstaty, a 5 % z hodnoty přihlášených pohledávek ve prospěch zajištěných věřitelů, a to i z preventivních důvodů. Částka tedy byla určena ve výši 728.008 Kč, kterou má žalovaný uhradit do majetkové podstaty a tutéž částku ve prospěch zajištěných věřitelů. Spor, vedený u zdejšího soudu pod sp. zn. 156 ICm 2126/2013, který byl vyvolán žalovaným, zasáhl do insolvenčního řízení (skutečnost, že z popírání pohledávek vzešla celá řada dalších incidenčních sporů, je irelevantní a nemá souvislost s tímto řízením) a byl výkonem práva věřitele, stejně jako aktivita věřitele k jmenování zástupcem věřitelů. Žalovanému nic nebránilo, poté, co byl jmenován členem prozatímního věřitelského výboru, po přezkumném jednání, kde byla popřena jeho přihlášená pohledávka, odstoupit z funkce člena prozatímního věřitelského výboru, shodně jako tak učinil věřitel FINCOM TRADE LTD svým podáním z 21. 6. 2013. Ostatní aktivní jednání žalovaného po datu 7. 4. 2018 nebylo předmětem tohoto řízení.
27. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto III. výrokem rozsudku podle § 137 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., podle něhož účastníku, který měl ve věci plný úspěch, přizná soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. Úspěšné žalobkyni však žádné náklady spojené s tímto řízením nevznikly, bylo proto rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
28. Ve výroku IV. výroku rozsudku soud rozhodl o „přenosu poplatkové povinnosti“ ze žalobkyně na žalovaného, neboť insolvenční správce je od placení soudních poplatků osvobozen ze zákona. Žalovaný je tedy povinen zaplatit České republice částku 5.000 Kč na soudním poplatku dle pol. 13 bodu 1 a) s použitím § 2 odst. 3 Sazebníku soudních poplatků do 3 dnů od právní moci rozsudku, když lhůta byla určena podle § 160 odst. 1 část věty před středníkem o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu podepsaného.

Nebude-li povinnost žalovaného splněna dobrovolně, lze se jejího splnění domáhat návrhem na výkon rozhodnutí.

Plzeň dne 26. září 2018

JUDr. Ivana Parvoničová v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Šeflová, DiS.